

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Li. govih ulicah št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Naloga Slovencev.

Čehi in Slovenci so zapadne straže Slovanstva; kar so Čehi za severne Slovane, to smo Slovenci za južne. Da se je mogla razviti zapadno — evropska civilizacija, stati so morali Slovani na straži proti azijskemu barbarizmu. Sedaj je ta barbarizem obnemogel: Rusi so si osvojili v Aziji tiste kraje, od koder so izhajale divje čete nomadskih narodov, Hunov, Tatarov, Obrov, Madjarov; sedaj se krha moč Turkov, in tudi ti bodo skoraj čisto postali neškodljivi; Slovanstvo ima sedaj čas za notranja kulturna dela, za gojitev svoje narodne literature, za vsestranski narodni napredek. Pa namesto Azijatov vstal je Slovanom nov sovražnik v zapadnih narodih, koji z zavistjo in z bojaznijo gledajo na napredek Slovanstva, ter z vso močjo skušajo, da bi mu vsilili zapadno kulturo in zapadne jezike, in si ga tako ohranili odvisnega ter ga kos za kosom odtujili glavnemu deblu, materi Slavi. Zapadna kultura služi jim v sredstvo, potisniti menj neobrazene Slovane v duševno odvisnost, katera je navadno združena s politično odvisnostjo. Toda Slovanstvo se zaveda in se čuti, in ne da bi zaničevalo zapadno civilizacijo, hoče si z njeno pomočjo, pa oprto na narodni slovenski duh in narodno literaturo sozidati lasten hram Muz, osnovati samostojno slovensko duševno življenje. Ono se hoče od zapada učiti, pa neče od njega odvisno postati. Čehom in Slovincem pripadla je naloga, da slovensko narodnost branijo proti poskušnjam germanizacije (ponemčevanja) in polasčenja, oni so pred-

straže, da tuji duh ne more prodreti v sredino, v osrčje Slovanstva, in da se zamore slovensko življenje, slovenska veda in umetnost, slovenska literatura mirno razvijati. Slovani, ki so stali na predstraži proti barbarstvu, sukali so orožje jekleno, fizični sili postavili so zopet fizično silo nasproti, postali so izgledni junaci, kakor Črnogorci. Mi pa stojimo na predstraži proti omikanemu zapadu, nam je treba uriti se v duševnem orožju, mi moramo toliko napredovati v vseh znanostih in umetnostih, da zamoremo kulturnej sili evropskega zapada nasproti uspešno braniti samostojni razvitek slovenske kulture.

Važnost naše naloge uvidjajo tudi že Hrvatje, in za to z gorkimi simpatijami pozdravljajo vsak naš uspeh nasproti germanizmu, vedoč, da se tudi oni ne bi mogli mirno razvijati v narodnem duhu, ako bi jim Slovenci hrbta ne branili. Hrvatje se razvijajo v narodnem duhu na polji politične administracije, na polji literature in umetnosti. A to bi ne bilo mogoče, ko bi bili neposredni sosede Nemcem, ko bi bila v. a. Kranjska in Štajerska nemška. V tem slučaju bi prepljulo toliko nemškega življa vso Hrvatsko, da bi se Hrvati komaj in komaj germanizaciji ubranili. Kakor je na Koroškem nemški živelj slovenskega skoraj povsem vdušil, tako bi se godilo tudi Hrvatom, in komaj doli v Slavoniji bi se zamogli toliko ustavljati, kakor mi v Kranjske. Če pa Hrvatje važnost naše pozicije uvidjajo, trebalo bi, da se kaj več ozirajo na nas, in nam tudi kaj pomagajo, kedar so naše moči preslabe. Ne v duševnem, pa v v materialnem oziru bi

slovenska predstraža ob Ljubljani dostikrat podpore potrebovala, pa je ni. —

Domačinstvo se zaveda.

Pri vsem našem žalostnem položaju v narodnih zadevah mora rodoljuba vendar veseliti videti, kako se je ljubljansko prebivalstvo v zadnjih letih svoje narodnosti in svojih pravic zavedati začelo. Pri vsakih volitvah je ljudstvo bolj izvedno, čedalje globokeje rijejo korenike narodne ideje; ljudstvo se že čuti, spoznava, da mora tudi pravice imeti, ako nosi bremena, spoznava, da zamore svojo osodo le domačim narodnim možakom mirno zaupati. Priprosti možje, katerim se pred leti ni moglo dosti pridigovati, na kateri strani je pravica, postali so že sami naši agitatorji; mnogi, ki so bili omahljivi v svojih nazorih, da jih je vsak vetrič preobrnil, stojé zdaj trdno kakor skala za našo stvar.

Tako so volitveni bóji mnogo pripomogli k zavesti naroda, in mi bi le želeli, da bi se ta zavest, kakor je vtrjena zdaj v Ljubljani, razširila po celi deželi. Kar je poštenih domačinov v Ljubljani, so na naši strani, kar je pravih neodvisnih meščanov, ti so naši. Kedar pri volitvah propadamo, znati morate pač po deželi, da so nas potlačili brezštevilni nasprotniki. Se ve, da imamo tudi mnogo ponemčencev, kateri, če ravno v Ljubljani rojeni, so od mladih nog nemški govorili, in ti so unim v podporo, da zmaga je nemško-liberalna stranka. Kar je pa slovenskega Kranjca, tedaj takih, da so rojeni Kranjci, pa tudi v deželnem je-

Beseda slavjanskega pevskega društva.

Z Dunaja 11. aprila.

„Danes čutim se bolj domačega kot kdaj na Slovenskem“, rekel mi je prijatelj Slovenec na večer „Besede“ slavjanskega pevskega društva dunajskega, ki je bila koncem bivšega meseca. „Zakaj vendar?“ vprašam tega že dolgo na Dunaji bivajočega Slovence. „Zato“, mi od govori, „ker mej toliko navdušenimi Slavjani nisem bil nikdar doma, kot necej. Slovanski govor, slovanske pesni, celo „Hoch-i Deutsch-meistrov“ godba gode nam le slovanske in pri tako elegantnem ženskem in moškem svetu govori se le po slovanski, mej tem ko na Slovenskem le preveč nemškutarijo, ako je le kolikaj družtvice skupaj. —

Da, bil je krasen večer slovanske koncertne „Besede.“ Občinstva najelegantnejšega v cvetličnih dvorinah dunajskega vrtogradnega društva bilo je še nikdar ne videnega števila. Dvorana, v katerej so se vršile produkcije, je velikanska, ali bila je skoz in skoz natlačena. Ob 8. uri pričel se je koncert, in pred osmo bilo je na stotine stolov posedenih. Nad še s t

o programov bilo je tiskanih in koj po osm h nisi dobil nobenega več. Le pol ure pozneje došli, niso dobili niti prostora, niti programa. Mnogo dam, ki so pozneje došle, stlačile so se s silo v dvorano in stale so v goječi in vročini do konca programa. —

Na odru je ta večer nastopilo nad 70 pevcev in blizo 30 pevk. Program izvršil se je izborni. Najprvo se je pel zbor: „Pisne češke“ kompozicija društvenega pevovodje g. A. A. Buchte, uda dvorne opere orkestra. Pela se je krasno in navdušila je kot prva točka poslušalce tako, da je nastalo dolgo dolgo ploskanje in navdušeni priznavalni klici v vseh slovanskih jezicah. Dvospev K. Bendlov: Na nebi polno hvézdíček, ki sta ga pela izvrstna solista gg. Franjo Jerie in A. A. Buchta dopadal se je neizmerno. Jeriev tenor in Buchte bariton bila bi diki marsikojega opernega gledališča. V naslednji točki bili so trije zbori, namreč: Lisinskijev: „Predivo je prela“ (hrvatska), Försterjev „Svet“ (slovenska) in Iv. pl. Zajčev: „Pozdrav brodar“, poslednji zbor z bariton - solom, ki ga je pel član društva operni pevec g. Fr. Kinský. Peli so se vsi trije zbori jako precizno, posebno se je pak odlikoval krasen Zajčev zbor. V četrti točki nasto-

pil je gospod Löwenberg, na Dunaji znan umetnik na glasoviru. Prednašal je z največo sigurnostjo in veliko tehničko spretnostjo Bachov: Choeur in Rubinsteinovo: Polko, skladbo za glasovir. V petej točki bila sta dva mešana zbora in sicer slovenska „Oblakom“ (A. Nedvedova kompozicija) in češka: Umlklo stromú sunčeni (K. Bendl-ova skladba). Štirideset moških in trideset ženskih glasov pelo je ta dva zbora z nepričakovano natančnostjo.

Oj oblaki ne hitite,
Tak naprej, stojte vsaj;
Z vami iti dovolite,
V srečne kraje mi nazaj.
Ptuj me ptujci jas zdiham,
Se tolažiti ne vem,
Z Vami iti poželjujem,
Oh oblaki, naj tje grem —

tu je začutil Slovenec neizmerno hrepeneje po domovini; z oblaki hotel bi bil zleteti tja, kjer žive mu še predragi starši, prijatelji, znanci; ali kjer mu že pokriva premile drage črna prst, kjer preživel je najdražji, najlepši čas svojega življenja, kjer ni poznal strasti viharja in sveta zapeljivosti; ali žalibog, ko oblaki za klic po milej domovini hrepenečega ne marajo in v tujini ga spet samega puste, tu naročil je v domovje jadrajóčim

ziku odgojeni, ti so narodni z malimi izjemami. Prešli so časi, hvala Bogu, in ne bo jih več nazaj, ko so nemškutarji motili še naše ljudi s „Kranjstvom“, ter rekli, da „Slovenec“ je kaj novega, neumnega, Kranjcu nasprotnega, ali celó sovražnega. Naši ljudje zdaj vedó, da je Kranjstvo in Slovenstvo vse jedno, da Slovenci nameravajo le blagor Kranjcem in drugim Slovencem, da je slovenski jezik le oglašena, očiščena, pomnožena in opiljena „kranjska špraha“, da naša stranka z vsim svojim prizadevanjem le to hoče, kar je narodu v korist. Bolj pa ko se ta zavest širi, bolj se krči število nemškutarjev, za to se nam je nadejati, da bo prišel tudi pri nas, kakor na Českem čas, ko bomo vsi enoglasno volili po vsi deželi naše slovenske poslance.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. aprila.

Avstrijske dežele.

Ministerski svet bil je te dni na Dunaji, ktere sta se razun vnanjega in državnega vojnega ministra vdeležila tudi ministerska predsednika in oba vojna ministra. Kaj je bil predmet posvetovanju, se ne ve za gotovo.

Kvotna deputacija takrajhtavska imela je 13. t. m. sejo, pri kateri sta bila navzoča tudi ministra Auersperg in Depretis. Razgovarjali so se o nadaljevanju razprave z ogersko deputacijo; iz taktičnih vzrokov dotičnih sklepov niso objavili.

V državnem zboru je liberalcec baron Zschock pri obravnavi o osebnem prihodninskem davku rekel, da bode povsod med ljudstvom nastala velika razdraženost, če zbornica ne dovoli pobiranja priklad k omenjenemu davku in bi vsled tega nastala pri mnogih občinah velika zmešnjava. „V zadnjih letih, pravi, imel sem dostikrat priliko v svojo žalost se preprčati, kako da je zginilo zaupanje prebivalstva v delovanje te visoke hiše. Izmed mnogih zgledov hočem omeniti le enega. Ko so bile nedavno razpisane volitve za deželne zbornice, obrnil sem se pisмено do župana nekega trga in sem ga prosil, da naj skuša s svojim vplivom in po svojih prijateljih doseči tak volitven uspeh, kakoršnega sem si s svojega stališča želel. Župan, moj osebni prijatelj, mi je od-

govoril, da si bode pač na vso moč prizadeval doseči tak uspeh, da mi pa ne more prikriti, da je že dalj časa zaupanje prebivalstva v liberalno, vstavoverno stranko silno spodkopano, da tedaj za izid volitev ne more prevzeti nobenega poročstva.“ (Na desnici klici: Čujte, čujte!)

Na Ogorskem je zedinjena opozicija potrdila svoj novi program, ki obsega 12 členov. Glede vnanjih zadev je ta opozicija ravno tistega mnenja kakor Madjari sploh, in pravi, da ne trpi vtrjenja in razširjevanja ruske moči na dolnji Donavi in balkanskem polotoku. Ravno zaradi tega pa se nam to zedinjenje za sedanje ministerstvo Tiscavo zdi tem nevarnejše.

Vnanje države.

Rusko-turške zadeve so še vedno glavni predmet vnanje politike. Turčija je državam razposlala okrožnico, v katerem pripoznava pogodbo sanštefiansko kot nasledek turških zgub in razodeva svojo voljo, da hoče to pogodbo pošteno tudi izvršiti. Če jo bodo sočutne vlade ali zmernost Rusije kaj premenile, bode to smatrala za veliko srečo. Pa naj se sedanje obravnave izvrše, kakor že bode, Turčija prevzame dolžnost premembe ali reforme izvršiti. Največ zaprek dela še vedno Angleška, ki se je pa mnogo vnesla, odkar je Derby tako odločeno v svojem govoru grajal angleško ropotanje in hujskanje proti Rusiji. V tem govoru je omenjal, da tudi avstrijska monarhija nima ne volje ne zmožnosti prčeti vojsko z Rusijo, kar priča, da vnanje države pač dobro vidijo in prav sodijo naše notranje razmere, ki so največ krive naše slabosti. Nemška vlada skuša med Rusijo in Anglijo posredovati, kar je naredilo dober vtis v Petrogradu in Londonu. Francoski „Temps“ priporoča Angležem, da naj se ne potegujejo več za celoto Turčije, in naj ne podpirajo diplomatskih domišljij, ki so v nasprotju z dejanskimi in naravnimi razmerami. „Temps“ meni, da bode Rusija rada kaj odjenjala, če diplomacija pripozna dovršene dogodke. Ne gre mu v glavo, zakaj da bi se Anglija tega branila, in sodi, da bi bila Avstrija zadovoljna z vstanovitvijo novih držav na balkanskem polotoku, ki bi omejevale ruski vpliv. Se ve, da bi bilo treba tudi Anglijo

zadovoljiti z razširjenjem kraljestva grškega. — V gorji zbornici angleški je vojvodv Richmondski rekel, da bode vlada pismo Gorčakovega parlamentu predložila, kakor hitro ga dobi. — Armenski patriarh je došel v London, da zadeve Armencev priporoči angleški vladi.

Ruski veliki knez Nikolaj si na vso moč prizadeva dognati zvezo med Rusijo in Turčijo, ki se pa noče ne na rusko ne na angleško stran odločno nagniti. — Vojna ruska se je tako razpostavila, da ima do Boulaira komaj poldrugo uro, in da bi brez posebnih težav zasela Carigrad, Bujukdere, Boulaire in Galipolje, če bi se pričela vojska.

V Petrogradu je stala te dni pred porotniki gospodičina Vjera Sasulič, ki je hotela ustreliti generala Trepova, da bi se maščevala nad njim, ker je obsodil in kaznoval nekega nihilista. Porotniki so jo spoznali za nekrivo, dasi namena svojega ni tajila. Ko se je peljala domu, šli so dijaki za vozom in so ji hoteli napraviti nekako ovacijo. Vsled tega se je pričela borba s policijo, pri kateri sta se slišala 2 streli in sta bila neki dijak pa neka ženska ranjena. Gospodičina Sasulič je drugi dan zginila iz svojega stanovanja. — 16. t. m. se je pričelo novo podpisovanje na 50 milj. državnih zakladnih listov.

Papež Leon XIII. so izročili kardinalu Ledohovskemu 1 milj frankov za ubožne katoliške duhovnike nadškofije poznanske, katerim je pruska vlada ustavila dohodke.

Italijanska vlada dela silne priprave za vojsko in vojni minister je 1. t. m. zaukazal v arzenale in vojaške delavnice najeti kar je največ mogoče izvanrednih delavcev, da bodo vse potrebne reči v 45 dneh dovršene. Na drugej strani pa se razširja agitacija za zed njenje avstrijskih pokrajin, Trentina, Trsta in Istre s skupno (?) italijansko domovino. Laški listi priporočajo Avstriji zvezo z Anglijo, ker mislijo, da bode potem v zvezi z Nemčijo, Italijanom tem lažje mogoče omenjene dežele od Avstrije odtrgati.

Angličani goreče pazijo na to, da se nedelja posvečuje, in zaslužijo, da bi se v tej reči posnemali povsod. V gospodski ali lordski zbornici angleški je te dni lord Thurlow nasvetoval, da bi bilo primérno, naj bi državne

Vsaj pozdravite ljubljene,
Jim povejte, kak mi je. —

Vsakako ste ti dve pesni neizmerno ugajale izbornemu občinstvu, kar je dokazovalo navduševalno priznavanje s ploskanjem in „slava — in živijo“ klici.

Izvrsten virtuozi na gosli g. Julij Egghard igral je potem Wienawskijsvo „drugo polonaiso“ za gosli. Po tej izvrstni produkciji pel se je zbor „Zahučaly horý“, pesem slovaška; vodil je ta zbor skladatelj pesni g. J a h o d a (Křtinsky), ud društva sam. Duhovit skladatelj bil je izvrstno odlikovan od občinstva. Da se je pesen pela jako dobro, mi niti pristaviti ni treba.

V osmej točki prednašal je zopet g. Löwenberg dve Chipin-ovi pieci; „Nocturne“ in „Polonaise“, ki ste tudi občinstvu bile zelo po godu. V zadnej programovi točki pel je zbor rusko pesem: Osenj (jesen) skladbo Lawrowskijsvo in Förchtgott — Tovačovskijsve „Srpski napevi“, katerih poslednja se je občinstvu silno prikupila. Spremljevala sta jo gg. Tichy in Travníček, člana društva, na glasoviru. Omeniti še moram, da je na polji glasbenem slavni profesor Heissler svojega učenca Eggharda na glasoviru spremljal.

Skoro tri ure trajale so produkcije in do poslednjega trenutka bilo je veliko številno občinstvo skoz in skoz navdušeno. Po končanji prednašanji svirala je godba 4. pešpolka „Hoch — Deutschmeister“. Ko se je odlična množica v treh prostornih dvoranah posela, začela se je medsebojna zabava. Vse tri dvorane bile so polne in mnogo jih je moralo oditi, ker je bilo stolov in miz premalo v dvorani. Ko je godba začela svirati potpourri slovanskih pesni, nastalo je tako navdušeno klicanje in plosk, kakor ga še nisem čul nikdar in nikjer. Pesni „Hej Slovane“, „Kje dom je moj“ in druge morale so se ponavljati po trikrat. —

Ta večer je pokazal, kaj premore društvo s svojimi izbornimi glasovi. Najtežje kompozicije izvele so se briljantno in s tako lehkoto, kot bi ne bilo nobenih potežkoč premagati. Prvokrat so nastopile v slovanskem pevskem društvu slovanske pevke (med pevkami bilo je tudi nekaj nemk) in prav nepričakovano so se obnesle. Trditev je vseobča, da je slovansko pevsko društvo izmed vseh pet in dvajset društev, ki jih ima 200.000 Slovanov na Dunaji, najpriljubljenejše med dunajskimi Slovani.

To društvo pa ne goji samo posvetnih pesni, ampak tudi cerkvene. V prvem letu je slovansko pevsko društvo v cecilijem društvu pelo po več cerkvah, in na vsak velik praznik poje to društo v češkej cerkvi svete Ane slavjanske cerkvene pesni. Bivše leto pelo je to društo v češkej cerkvi šestkrat. Na veliko noč pelo bode v istej cerkvi pri svečanem opraviilu božjem staročeško velikonočno pesen iz štirnajstega stoletja. Društvo ima sedaj 252 članov in sicer 120 pevcev, 118 podpornikov, 15 ustanovnikov in 7 častnih članov. Društveno premoženje znaša 1451 gold. V bivšem letu imelo je društvo primankleja.

Društvo ki deluje tako koristno, zaslužuje podpore od vseh strani. Med Slovenci je to društvo do pred malo časa še skoro neznano bilo; to je menda uzrok, da dozdej še ni izmed Slovencev nobenega podpornega uda. Kedor hoče pomagati slovanskemu prekoristnemu društvu gmotno na noge, naj se blagovoli upisati kot podporni ud. Podpornina znaša na leto 6 for., torej samo 50 kr. na mesec. Predsednik je advokat dr. Jan. Lenoč, Wien, L. Bräunerstrasse 6.

Radoslav P—l.

muzeje in obrazarne ob nedeljah bile odprte. Lord-kancler pa je nato rekel, da bi tej novoti večina javnega mnenja bila nasprotna. Zlasti bili bi zoper to delovci, kateri v vsakem odpravljanju nedeljskega posvečevanja vidijo nevarnost za svoj stan. Brž ko bi odpirali se ob nedeljah vstavi državni, zahtevali bi to pravico si tudi vstavi osebojni in privatni, in jako težko bi bilo delati razloček med vstavom umetnijskim pa mestom za zabavo ali razveseljevanje. In konec koncev bi bil, da bi v Angliji se vpeljala nepraznovanje nedelje kakoršno je po suhem (vzlasti po suhi Evropi) in da delavci bi bil naposled primoran sedem dni delati namesto dosedanjih šest dni. Iz teh vzrokov vlada ne more podpirati nasveta lorda Thurlowa. Škof Londonki je naštel enake razloge proti odpiranju muzej in obrazarn ali poslopij, kjer se kažejo rudnine, slike, podobe itd. Po daljšem razgovorjanju je bil nasvet zavržen. — Grozno je že, kar se čita o mestih in gradéh po Avstriji, kako se dela v njih ob nedeljah in praznikih brez razločka kakor med tednom. Tudi naše mesto v tem ni več belo, ni več brez madeža, in nekterih kramarjev celo boben ne straši! Kdor Bogu ne dá, kar je Božjega, njemu tudi Bog ne more dajati svojega blagoslova.

Amerikanske zavezne države so priznale meksikansko vlado, kateri je na čelu Porfirio Diaz.

Braziljanski cesar je razpustil zbornico poslancev, ker je njena konservativna večina liberalnemu ministerstvu nasprotovala. Nova zbornica se snide še le 15. decembra.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane 13. aprila. (O volitvah.) Tedaj, prvi volitveni dan je pri kraji, narodnjaki so zopet pokazali, da se iz trdnjave, katero so enkrat vzeli, ne dajo več ven vreči. Koliko vse so si prizadejali nemčurji, da bi zmagali, a vse skup ni nič pomagalo; naša zmaga je bila tako sijajna, da si menda ne bodo več upali, v tretjem razredu kandidatov postavljati. Da je bila naša zmaga tako odločna, zahvaliti se imamo agitacijskemu odseku, ki je volitveno agitacijo izvrstno in nevtrudno vodil. Danes volijo vradniki, pa so needni; eni hočejo Zieglerja odvreči, in priporočajo gospoda Stedrya. Mi jih ne bomo motili. Podajam pa pri ti priložnosti sledeči predlog v prevdarek: Prvi razred ima okoli 288 volilcev, tretji razred tudi le nekaj čez 320; drugi razred pa okoli 700, tedaj toliko, ko druga dva skupaj. Primerno bi bilo, ko bi se iz drugega naredila dva oddelka. In sicer naj bi se tako razdelil, da bi prišli v jedno polovico sami vradniki in pokojniki, v drugo pa meščani, ki so bili dozdaj v drugem razredu. Taka razdelitev bi bila pravična, in meščanom všeč, ker neradi volijo z vradniki skupaj; vradnikom bi bilo pa tudi prav, ker bi potem postavili lahko kandidate iz svoje srede, med tem ko se morajo zdaj na meščane nekoliko ozirati. Naj bi se tedaj volitveni red tako preuredil! — Kako bo v pondeljek, ne vemo še. Zmaga je mogoča ko bi naši hoteli vsi delati in domovini služiti s tako gorečnostjo, kakor nekteri nemnogi. Žalibog pa jih je dosti narodnjakov, ki se za vso stvar ne brigajo; vsedli bi se pač radi k pogrnjeni mizi in pustili kaditi in čast skazovati si, da bi se pa sami nekaj potrudili, za to nimajo — časa. Ako ne bo vsak storil, kar je v njegovi moči, potem pondeljek za nas ne bo tako srečen, kakor je bil petek; saj mora vsak vedeti, če ljubljanske razmere po-

zna, da nam je v prvem razredu silno težko zmagati. Zberimo se tedaj na hraber juriš!

Iz necega dolenskega mesta, 12. aprila. (Izvrsten razglas.) Da se častiti gospodje bralci Vašega cenjenega lista prepričajo, kakšni junaki so nekteri mestni očetje, kako so večši slovenščine v mestu, v kojem je prebivalstvo, izvan peščice kruhoborcev, le slovensko, evo zopet lep dokaz sledeči razglas necega mestnega odbora:

Štev. 232.

Razglas

od mestne zupanije se vam ukaze, de more po postavah vsak deržinče, obertniski pomagač in učenči iz svojim bukvicam in učenči posebno iz svojim pogodbam (Lehrvertrag) previden biti.

Deržinčetam, pomagacem in učencam bo ojstru ukazano, da se morado do velike noč 23. Aprila tega leta s tejm naprejpostavljenim bukvicam in pogodbam v mestni pisarnici skazati.

Gospodarjem in mojstram bo tudi prepo-vedanu, take ludj, kteri nimaajo te gor rečene naprejpostavljene zkazne v slušbo ali v delo vzet.

Kteri te ukaze in postave derzu nabo, bode po postavah kazen ali strafan, kateri kazen ali štrafinga od 5 do 25 gld. pa tudi od 10 do 400 gld. ali primenjan v zapor, v postavi sposnan je.

Sledi datum

mestni župan.

Vam to ni originalna slovenščina? Tako mučijo nemčurski službeniki in županje slovenščino; zategadelj volimo v prihodnjič slovenskega župana!

Iz Vipolže na Goriškem, 13. aprila. (Izselitev v Ameriko. Pregledovanje naših brd.) Poroča se, da se iz našega okraja posebno iz Vipolže, Cerovega in Kviškega, in sicer iz vsake občine po ena družina odpravljajo v Ameriko, ter so nekemu doktorju iz Čividada dali že nekaj denarjev za pot. Ker je med Italijani mnogo sleparjev, je treba dobro paziti, komu da se človek zaupa in izroči svojo izetje. Pravijo, da odrinejo 25. t. m. v St. Frančiško. Vožnja za vsako osebo znaša neki 100 gld.

Naj tudi omenim, da je bil 7. t. m. tukaj v Vipolžah neki major z enim prostakom vojaškega peš-polka, ki biva v Gorici ter ogle dal in opisal vse homce. Drugi dan 8. t. m. sta prišla zopet dva častnika ali oficirja pregledat naše brde. To nič kaj dobrega ne pomeni; ne vemo, se hočejo li vstanoviti na mej ali pa pomakniti dalje, bode, šlo za vojsko ali za mir. (Prosimo večkrat kaj. Vred.)

Domace novice.

V Ljubljani, 16. aprila.

(Mestne volitve) so bile včeraj dovršene. Izid III. volilnega reda smo že zadnjič objavili in le še pristavimo, da se je od 323 volilcev volitve vdeležilo 212, od katerih sta dobila dr. Bleiweis in Potočnik po 137, Goršič in Petričič po 135 in Peterca 129 glasov. Nasprotni kandidatje so imeli največ 79 glasov. V II. volilnem razredu se je od 700 volilcev vdeležilo volitve le 290 voliteljev, in sta dobila Gariboldi in Pirker po 286, Ziegler pa 260 glasov. Neka stranka je hotela g. Zieglerja iz mestnega odbora spraviti in je namesto njega priporočala g. Stedrija, ki je pa vjel le 30 glasov. Narodna stranka se te volitve ni vdeležila, a ravno kar omenjeni vspeh, ki je veliko slabši od lanskega priča, da vstavoverna stranka tudi v tem razredu zgublja čedalje več vpliva, in da bode že sko-

raj prišel čas, ko se bodo narodni volilci tudi v tem razredu skušali z nasprotno stranko. Včeraj je I. razred; izvoljeni so bili kandidatje nasprotne stranke dr. Pfefferer s 111, dr. Supan s 110 in Doberlet s 114 glasovi. Narodni kandidatje so dobili: Bučar 81, Pakič 83 in Strzelba 82 glasov.

(„Brencelj“) je v svoji zadnji številki nemškutarske kandidate jako gorko priporočil, a kljub temu so — ploh vlekli. Na zadnji strani pa ima podobo, kako Dežman grablje popravlja. S temi popravljenimi grabljami grabi zdaj v „ljub. Tagblattu“; saj se je nalašč zavolj volilcev iz Danaja sem pripeljal.

Razne reči.

— Akademija jugoslovanska v Zagrebu je izdala l. 1877 en zvezek (VIII.) zgodovinskih ali povestnih spomenikov, eno knjigo starih piscev hrvaških (IX.), delo Pavicevo o Kosovskih pesmih, eno knjigo Starin (IX.) in štiri knjige Rada (knjige 39—41), ktere so največ obsega jezikoslovno-zgodovinskega. O tej priliki je izdala tudi svoj Letopis, kateri nam kaže kratek pregled dosedanje delavnosti jugosl. akademije. To je lep prilog kulturni povesti naroda hrvaškega poslednjih deset let. Ona je doslej izdala 42 knjig „Rada“, 9 knjig „Starih piscev hrvaških“, 9 knjig „Starin“, 8 knjig „Spomenikov“ tičočih se povesti južnih Slovanov, in razun tega izdala je na svoje stroške 12 posebnih del. V vsem skupaj 79 zvezkov. V tako kratkem času dosta lep sad ali rezultat, s katerim se ne dá meriti ni iz daleka delovanje družih društev. Akademija ima pokrovitelja (biškupa Strossmayera), 12 častnih članov (vsi ne-Hrvatje, a od tih je umrlo jih 6), 27 pravih članov (22 Hrvatov, 1 Slovenec, 3 Srbi in 2 Čeha — od teh so umrli štirje — 3 Hrvatje in 1 Srb), 31 dopisujočih članov (7 Hrvatov, 3 Slovenci, 3 Srbi, 8 Čehov, 5 Rusov, 2 Poljaka, 1 Francoz, 1 Nemec in 1 Madjar — umrlo jih je 5). Že ti statistički zapiski spričujejo, da akademija po svojem postanku, po svojem sedanjem stanju, po delu svojem in po ogromni večini svojih članov, zavod hrvaški — išče delavcev kjer koli more, posebno med južnimi Slovani, in želeti je, da bi mogla sprejemati med svoje članove vedno več mož iz vseh rodov slovanskih, vzlasti izmed bližnjih Slovencev, da bi po tej poti bolj pospeševala se književna vzajemnost slovanska.

— Lavantinski knez in škof so za olepšanje kapele v novem dijaškem semenišču darovali 500 gld.

— Za novo šolo v Tinjah na Štajarskem so cesar darovali 300 gld., za ono v Studencih pa 200 gld.

— Svojo mater ubil je v Marijinem Gradcu pod Laškim kočljarski sin Mat. Zupan. Prišel je namreč pijan domov ter je 70letno ženo tako dolgo s polenom pretepal, da ji je zlomil levo roko in 7 reber ter je reva vsled 32 prejetih vdarcev umrla. Koliko zločinov in nesreč je že povzročila grda pijanost!

— V Ormužu je do 30. t. m. razpisana služba cementirovalca s 150 gld. letne plače.

— V spomin ranjkega škofa Slo mškega nameravali so v Mariboru 1. maja obhajati cerkveno in narodno svečanost ter pri tej priliki na odločeno jej mesto postaviti podobo ranjkega škofa, katero izdeluje naš domači umetnik g. Franc Zajc. Podoba v naradni velikosti se izdeluje iz krasnega kararskega marmorja, belega kakor sneg, in bo res izvrstna, vendar pa do 1. maja, kakor smo se

prepričali in nam je tudi g. Zajc rekel, ne bo še izdelana, ker je umetnik ne da iz rok, dokler ne bo vsestransko dovršena.

— **Razpisi učiteljskih služeb.** Na Kranjskem. V šolskem okraji Černomelj-skem. — Učit. služba na Irazredni šoli v Preloki, l. p. 450 gl. in stanovanje. Prošnje kraj-nemu šolskemu svetu do 30. aprila. Na Iraz-redni šoli v Planini l. p. 450 gl. in stanovanje do 31. marca. — Na Irazredni ljudski šoli v Voklem pri Kranji je služba učiteljska z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem spraznjena. Prošnje z dokazi pri krajnem šol-skem svetu v Voklem do 31. maja t. l. C. kr. okrajni šolski svet v Kranji 3. aprila 1878.

— **Premembe pri učiteljstvu.** Na Kranjskem. Gosp. Karol Krištof iz Planine (Kočevske) v Vavta-vas. — V šol. okraji Lo-gaškem so pomožni učitelji postali gg.: France Berne iz Orehovka na dvorazredno ljudsko šolo v Cerknici, in France Milavec iz Cerknice na Irazredno ljudsko šolo v Črnem vrhu.

Na Štajerskem: G. Iv. Kocuvan, učitelj v Žavcu, postal je nadučitelj na istej šoli. G. Martin Kompost iz Marnberga, nadučitelj v Selnico, g. Fr. Žolgar postal je def. podučitelj v Laškem trgu; g. Fr. Gaberšek (iz Braslovč), podučitelj na Zidan most, g. K. Pavletič (su-plant v gor. Rečici) odpovedal se je službi, g. A. Postružnik, učitelj v Zavrčah, je umrl 28. februarja t. l. v 55. letu s. st. N. v m. p. l. Uč. Tovarš.

— **Beatifikacija Pija IX.** Iz Rima se poroča, da dohajajo od mnogih škofov in veljavnih oseb prošnje zaradi pristevstva Pija IX. med zveličane; godijo se namreč po njegovi priprošnji mnogi čudeži, kateri, seveda nimajo še cerkvene veljave, dokler niso od cerkve pre-iskovani in potrjeni. Vsakdo si je mislil, da bode še naš rod doživel, da bo Pij IX. za svet-nika razglašen; pa nobeden se ni nadjal, da se bo ta obravnava tako naglo, komaj dva meseca po smrti, pričela. Verni kristjani in tudi nekatoličani so Pija IX. kot namestnika Kristusovega spoštovali in ljubili; po njegovi smrti, ko je ležal na mrtvaškem odru, so ga pa kot svetnika častili, in čevlji njegove desne noge je bil od samih poljubljejev toliko sto ti-soč ljudi ves oguljen in uglajen. To pričuje, da ves katoliški svet zahteva, naj se pospešuje Pijevo oblaževanje. Toraj hočemo iz srca zdihi-niti: Pij IX., prosí Boga za nas, uboge Slovence!

— † **Josip Kocijančič**, znani nabi-ratelj narodnih pesmi in skladatelj nekaterih Slovencev jako priljubljenih zborov, izvrstni pevovodja, buditelj Kanalske čitalnice, iskreni rodoljub je dne 10. t. m. ob 8 uri zjutraj po dolgi bolezni, previden s tolažili sv. cerkve, izdihnil svojo blago dušo. Kanalci so mu na-pravili včeraj slovesen pogreb. Več prihodnjič.

— **Dac za vino in meso** je nesel za me-sec januar tržaškemu magistratu 160.628 gld. 90 kr. pri vsem tem je pa mestna blagajnica prazna. Okoličani koliko časa bode še nasi-pali žrelo? vpraša „Edinost.“

— **Ogenj** je sinoči okoli 8. ure nastal v Vevčah. Požarna straža ljubljanska je hitela gasit.

— **Za vravnanje Save** se je v dr-žavni proračun nastavilo 2500 gld., za Savinjo 4000 gld., za Muro pa 30.600 gld.

— **Profesorski službi** ste razpi-sani v Gorici na gimnaziji za matematiko in fiziko, v Kočevji pa za filologijo. Prošnje se vlagajo do konca aprila.

Eksekutivne dražbe.

23. aprila. 3. Bergant iz Zapog, v Kranji. 3. Lekšan iz Pudob, 3. Ibrobnič iz Nemške vasi oba v Loži, 2. Triller iz Grence, 1. Kuralt iz Virmaš, oba v Loki. 2. Kurnikove reči v Ljubljani. 2. Samengo iz Fužine v Vipavi. 2. Iglič, v Kam-niku, 2. Terlep z Derečega vrha, 2. Udovč iz Telč, oba v Mokronogu. 2. Lavrenčič iz Verbo-vega. 2. Terček v Metliki. 24. aprila. 3. Kamen-šek s Črnega vrha v Idriji. 3. Pogačnik iz Do-lenje vasi, v Loki. 3. Zakrajšek iz Ilave gore, 3. Zadnikar iz Dobrave, 3. Rupert iz Iške vasi, vsi v Ljubljani. 3. Sorman iz Klenika, v Postojni. 2. Cek v Senožečah.

Umrli so:

Od 7. do 14. aprila: Janez Bojc, gostač 67 l., za srčno napako. Marija Kavčič, del. 24 l., za sušico. Peter Čelešnik, gostač 69 l., za srčno na-pako. Miha Penko, gost, sin 17 l., za jetiko. Ma-rija Jakob, gostinja 67 l., za srčno napako, vsi v bolnišnici. Marija Rupnik, ključ. vdova 48 l., Longin Blumauer, sedlar 64 l., Jakob Hiti, hiš. posest. 74 l.

Loterijske številke 13. aprila.

Na Dunaju: 19, 71, 33, 86, 3.
V Gradcu: 65, 46, 86, 5, 77.

Telegrafične denarne cene 15. aprila

Papirna renta 61.50 — Srebrna renta 65.40 — Zlatarenta 73.30. — 1860letno državno posojilo 111 — Bankine akcije 796 — Kreditne akcije 213.50 — London 121.75 — Srebro 106.30. — Ces. kr. cekini 5.73, — 26 frankov 9.74.

Šmarnice Marije Device.

Spisal

Luka Jeran.

V Ljubljani pri Blazniku 1878. — Založil M. Gerber.

Ta letnik je krajši memo družih, in obsega na 254 straneh vsak dan: 1. Eno lastnost M. D., obračano na življenje; 2. tri vprašanja; 3. sklep; 4. kratko molitvico; 5. šmarnico za doma. Pridjana je sv. maša, lavret, litanije in križev pot. — Cena: v pol-usnji 70 kr., v usnji 90 kr., z zlatim obrezkom 1 gld. 10 kr. — Kupujte jih obilno in opravljajte prav pridno: Vam ne bo žal.“ (3)

Lovrenc Zelenec

na št. peterskem predmestji izdeluje vsake vrste kjučarnikarske dela. Povabim vse p. i. občinstvo, naj si ogleda mojo železno ograjo za mirodvor, ter se priporočam za enaka dela. (1)

Val. Zadnikar, pasar

v Ljubljani na št. Peterski cesti,

se priporoča častiti duhovščini za izdelovanje kelhov, monštrane, najlepših, krasno ci-zeliranih svečnikov, posrebranih in tudi iz ru-menega blaga. Izdeluje sploh cerkveno orodje vsake vrste, in z mirno vestjo lahko zagotavlja, da noben pasar v Ljubljani boljši kup (ceneje) ne dela. (2)

Najnovejša in najizvrstnejša podoba papeža

Leona XIII.,

oljnotis, v veliki obliki, 68 cent. visoka in 57 cent. široka, v krasnem pravem pozlačenem okviru se dobiva po 15 gld. (ki se zamorejo plačati tudi v treh mesečnih obrokov) pri

Karl Till-u,

(5) knjigarna in prodalnica umotvorov, muzikalij in papirja v Ljubljani.

Im Verlage von Gebr. C. & N. Benziger

in Einsiedeln (Schweiz) erscheint ein neues

Pracht-Lieferungs-Werk:

Maria und Joseph.

Das Leben und die Verehrung der allerhöchsten Jungfrau Maria und des heiligen Joseph. Von P. Beat Hofner, O. S. B., Pf. in Einsiedeln. Mit 740 Illustrationen, 4 Farbendruckbildern und 2 prachtvollen neuen Gelfarben-Druck-Prämien. Vollständig in 32 Lieferungen in gr. 4°. Preis per Lieferung 50 Pfg. oder 60 Cts. Vorrätig bei:

G. Klett's Witwe in Laibach,

(3) Altermarkt, Nr. 2.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči		V Ljubljani		V Novem-mestu		V Kranji		V Sodra-žici		V Mari-boru		V Ptaju		V Ormužu		V Celovcu		V Zagrebu	
		gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice	(hektoliter)	9	78	10	24	10	24	10	94	9	50	9	10	8	90	9	42	9	60
	(mernik)	3	—	3	54	3	15	3	50	2	82	2	60	2	73	2	70	2	85
Reži	(hektoliter)	6	18	7	—	6	22	—	—	6	40	6	20	6	50	6	24	5	24
	(mernik)	1	90	2	15	2	10	—	—	1	97	1	91	2	—	1	92	1	62
Ječmena	(hektoliter)	5	85	6	50	6	50	6	18	6	30	6	—	5	40	6	40	4	50
	(mernik)	1	80	2	—	2	—	1	90	1	85	1	85	1	55	2	—	1	36
Ajde	(hektoliter)	6	50	6	16	6	50	60	50	7	50	6	80	4	17	6	14	7	40
	(mernik)	2	—	1	83	2	20	2	—	2	30	2	—	1	26	1	89	2	30
Prosa	(hektoliter)	6	18	6	50	6	82	6	20	6	40	6	—	7	80	4	46	4	—
	(mernik)	1	90	2	—	2	10	1	90	1	97	1	85	2	40	1	36	1	22
Turšice	(hektoliter)	7	—	7	48	7	—	7	82	6	30	6	30	6	60	6	18	5	56
	(mernik)	2	15	2	24	2	15	2	40	1	94	1	94	2	53	1	90	1	72
Ovsa	(hektoliter)	3	58	3	57	4	18	4	20	3	60	3	60	3	25	3	12	3	5
	(mernik)	1	10	1	10	1	25	1	30	1	5	1	10	1	—	—	95	1	94